

Szerkesztőség:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca
1-ső szám. — Ide intézendő a
lap szellemi részét érdeklő
minden közlemény és levelezés

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca
1. szám a. a. könyvnyomdában.
— Ide intézendők a kiadó hiva-
talt illető előfizetés, hirdet-
mény, nyiltér és egyéb felszó-
lalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor tér-
fogata . . . 12 fillér.
Bélyegdij minden beiktatás
után . . . 60 fillér.

Nyiltér:

Egy sor . . . 40 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont” kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legzélszerűben posta-utalvány útján eszközölhető. — **Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.**

Az új megyeháza.

Hittük, hogy e rég vajudó kérdés a legközelebb futó napokban megoldást fog nyerni, — újabban azonban a szárnyaló hír azt rebesgeti, hogy az új megyeház felépítése bizonytalan időre elmarad — s ez elmaradásnak oka egy csinos összegnek, mintegy negyvenezer frtnak hiánya, mely a tervezett költségteremtése ez idő szerint hatalmas akadályokba ütközik. Az új megyeház ugyanis megállapított terv szerint százhatvan ezer forintba kerülne, mely összegnek fedezésére a megye százhuszezer forinttal rendelkezik, a mostani megyeház értékét is beleszámítva.

Az új épület terve két emeletes, melynek összes első emeleti helyiségeit a fő- és alispáni lakás helyiségei foglalják el. A megállapodásnál ugyanis az a felfogás volt irányadó, hogy a vármegye fejei jövőre magában a székházban nyerjenek el-látást, mint az némely új székházat építő vármegyéknél fogantatban van.

E felfogás azonban, mely a tervezetben effectuáltatott, az építkezésnek akadályaul szolgál, mert az a két lakás — körülbelül harmincz helyiséggel — az egész épület költségeinek majdnem egyharmad részét emésztí fel s így azok lakbére nem felel meg annak a tőkének, mely befektetettik. Így önkéntelenül az a kérdés merülhet föl: szükséges-e okvetlenül az, hogy az egész első emelet magánlakás legyen? Vajjon nem lehetne oly tervet készíteni, melynek kivitele nem emésztene föl többet százhuszezer forintnál s abban esetleg csak egy lakás — az alispáni — rendeztetnék be?

Minket e kérdés feltevésére kettős érdek ve-

TÁRCZA.

Lengyel Samunak.

(25 éves jubileumára.)

Felajzom a lantot, — szép éneket zengek,
A milyen e lanton valaha csak zengett,
Úgyis rég pihen már, — huszonöt év óta, —
Redős lett az arezom, — elfogyott a nóta . . .

Elfogyott sok minden, — eltűntek az évek,
Ifjú örömeik, családok remények . . .
Elfogyott a jókedv, elszállott a mámor,
Öblös torkunk is már csak keskeny sikátor . . .

Valamikor régen hosszú volt a nappal
Es a vidám éjjelt töltöttük meg azzal;
Rövid az éjj most is, de ha árt a friss lég,
Csendes pihenőnkert megtoldjuk egy küsség.

S addig-addig töldjük, amíg utóljára
Elfogyó nappalunk válik éjszakára
Elbucosuzunk csendben embertől, virágtól
Es kiköltözöködnék ez árnyék világából.

Hanem egy megmarad s mint öröktűz éget:
Az a szeretet, mely körül ölelt téged,
Ki soh' sem vétettél embernek, világnak:
Érezted melegét igaz barátságának.

Felserdülve ifjan — kitűzve a végeztél —
Huszonöt éve, hogy a világba léptél;
Szeretted barátot, leányt, emberséget,
De legeslegjobban a köteleltséget.

Szived volt a főkönyv, kinek neve ott van:
Nem is lesz, nem is volt megáldva az jobban;
S hogy lelked másokat boldogulni lásson:
Javadra soh' sem volt valami rováson.

De az idő múlik öregedünk immár
Elérte zenithjét a te napod is már --
S utjában nem sétál a megszokott mesgyén,
Nem kél Rimaszécsen, nem nyugszik Zeherjén.

De ha nem is jár egy a nap fent az égen,
Érezzük melegét kebelünkbe mélyen;
A szeretet tüze nem aludt ki bennünk,
Ifjan dobog szívünk, bár megöregedtünk.

Fenyegethet hát a koporsó bús odva,
Szóke firtünk lehet öszbe csavarodva,
Szívünk dobogása mégis csak azt sugja:
Azt a „huszonötöt” átéljük mi ujra.

zet. Első sorban a megye érdeke, mely minden kétségen felül megköveteli azt, hogy az új megyeház minél előbb létesíttessék s a központi hivatalok megfelelő elhelyezést nyerjenek. De nem esekélyebb érdekében fekszik ez városunknak is, melynek külső fejlődését egy ily nagyobb szabású építkezés előmozdítaná.

Tapasztalati tény az, hogy városunkban nagyobb komforttal berendezett lakás igen kevés van s e tekintetben lakházaink az igényeket a legesekélyebb mértékben elégítik ki. Ennek következménye az, hogy még előkelőbb állásu egyének is kénytelenek megelégedni oly lakással, a minőt a fenforgó viszonyok között kapni lehet. De az igények még kevésbé fognak kielégítést nyerni abban az esetben, hogy ha ép legelőbbkelő állásu egyének számára a középületekben rendeznek be lakásokat mesés komforttal. Városunknak tehát az új megyeházával szemben az volna legfőbb érdeke, hogy az még akkor is felépíttessék, ha a hiányzó negyvenezer forintra nem találnának fedezetet, mert egész bizonyos, hogy akadna vállalkozó, a ki az igényeknek megfelelő magánlakásokat is felépítené s így városunk nemcsak egy impozáns középülettel, hanem esetleg két díszes magánlakással is gazdagabb lehetne. Sőt az érdekek még abban is kielégítést nyernének, hogy a megyei hivatalok nem jutnának az új székház második emeletén fekvő helyiségeibe.

E felfogás annak idején nem volt napirenden, de a mennyiben az új székház felépítése elé újabban nagy akadályok gördülnek: felhívjuk e körülményre mindazok figyelmét, kik városunk jövőjét szívökön viselik.

Átéltük mi ujra, ha nem is oly zajjal,
Ha nem is küzdünk meg sok örömmel, bajjal, —
De gyűjtünk emléket; jó tőke ez nekünk,
Kővér kamatából holtig csak megélünk.

Siron túl.

Irtá: K. S.

Máray Irén és Faller Ilonka barátságának közmondással vált a városban, mindenki ismerte őket és látta vagy hallotta odaadó barátságuk egy-egy jelét.

Orestes és Pilades női alakban, az ó-kor eme önzetlen barátságát felelevenítve korunkban.

Pedig ritkán alkotott a természet nagyobb ellentétet, mint Irén és Ilonka, mert míg Irén egészségtől duzzadó piros pozsgás arcát a sűrűn leomló szőke fürtök környezeték, addig a kis Ilon sápadt angyali arcán, melyet koromfekete haj díszített, a betegség nyomait láthatjuk, s habár egy korban voltak, Irén egy viruló rózsához, Ilon egy leszakított bimbóhoz hasonlított, mely vízbe téve gyönyörködötti ugyan az embert, de egyszerűsmind fájdalmasan érint minket, mert látjuk, hogy a közeli halál nyomait viseli magán, hiányzik az élete fenntartásához szükséges gyökere, hiányzik az éltető földje.

Máray Irén a városi tanító legidősebbik leánya volt. Igen gondos nevelésben részesítették szülei, édes atyja nem kimélt semmi fáradságot sem, hogy leányát a kor követelményeire mérten nevelje, és anyja megosztott vele e munkában, úgy hogy a kis Irén nemcsak a zongorán és egyéb eféle ismeretekben, de a konyhában és a kertben is megállta helyét és biztosítékot nyújtott arra nézve, hogy boldoggá fogja tenni azt, kit élete párjával kiválaszt, ki szívét megnyeri.

Ilonka apja a város leggazdagabb földbirtokosa volt, ki fiatal nejeinek halála óta visszavonultan élt a várostól nem messze fekvő kastélyában, kerülve minden társaságot, minden mulatságot és csak szeretett gyermekének él, annak szenteli élete minden pillanatát.

Egyetlen gyermeke nevelését Tarnay Emmára bízta, régi hű tisztartójának leányára, kinek jelleme, ismert jósa és a családhoz való ragaszkodása biztosította, hogy leányát a legjobb kezekre bízta, és hogyha valaki, úgy Emma lesz hivatva arra, hogy gyermekének második anyja lésson, hogy némileg ellefejtse vele szerető anyja hiányát.

Es nem esalódott, mert soha jobb, gondosabb kezekre nem bízhatta volna gyermekét.

Mert Emma olyan odaadással szerette a szelid, jó

Az élet becse.

A eseresz boszut libegve, megöli ellenét minden lelkifurdalás nélkül; a patriarchális viszonyok közt élő főnök eladja leánygyermekét a hárem számára, anélkül, hogy tözsebeliek részéről eljárása valami ellenzésre találna, gyermekének netaláni ellenszegülésében pedig tekintélye gyakorlásában esorbát szenvedni látta, mert ő gondoskodik, hite szerint, gyermekének jövőjéről legjobban: a szomáliak a gyilkost hősnök, az afuruk pedig becsületes embernek tartják, sőt az utóbbiaknál az ifjú nem is nősülhet előbb, míg egy ember életet ki nem oltott.

De hát nem is kell oly messzire mennünk. A mi modern társadalmunkban is van a középkornak egy jó darab maradványa és könnyelmű felfogása az élet becseről. A gyakori párbajok és azoknak szomorú kimenetele kulturéletünk egy valóságos szegényfoltja. Mi, kik a közép-kor babonás felfogásairól ezivilázációnk magaslátáról megváltóleg nyilatkozunk, e tekintetben még bizony ott állunk, a hol a középkoriak álltak: elég könnyelműen keozkára vetjük drága életünket a párbajban.

Ezekből láthatjuk, hogy az élet becseről való fogalom igen különböző lehet.

Ha tehát az élet értékéről szólni akarunk, igen természetes, hogy nem azon értelemben vesszük azt, melyben egy közönséges tárgy értéke vétetik, hanem a legmagasabb felfogásban tüntetjük azt föl, mint minden kincsek között a legfontosabbat s akkor kérdezzük: lehet-e ilyen értelemben az élet becseről szólni, hiszen a definitió már magában foglalja a feleletet is? S erre a válasz: lehet bizony a szó legnemesebb értelmében s ama meghatározás még nem teszi feleslegessé annak bővebb fejtegetését.

Az állam, a társadalom, a vállalkozó az élet értékénél különbséget tehet, a szerint a mint az egyiknek ilyen, vagy olyan hasznavehetősége van az életben, a humanizmus szempontjából azonban a dolgot véve, ilyen osztályozás nem engedhető meg. Itt az élet értékét olyannak kell tekinteni mely — az egyenjogúság alapján állva — minden megkülönböztetést kizár.

A katona és napszámos élete pl. látszólag kevesebb értékkel bír, mint a hivatalnoké, ez utóbbié me-

és tanulékony gyermeket, mely viszont annyira ragaszkodott és simult nevelőnöjéhez, hogy annak láttára mintegy felvidult Faller kedélye és áldotta a sorsot, mely őt a legsúlyosabb bajban, a legnagyobb csapás után sem sujtotta le egészen, hanem gondoskodott irról, mely némileg csökkentí az éjtét sebek fájdalmait.

Elbeszéléstünk kezdetén Irén és Ilon a baktischek boldog korszakát éltek.

Szép nyári este van, a forró égető sugarakat árasztó nap eltűnt a hegyek mögött s a nyári alkony pírja vörösre festi az eget és a földet; a hold már fölkelit hozszas álmból és kíváncsian néz a magasból a gondteljes földre, egy gyenge szellőcske küld enyhülést a tikkasztó hőségtől kifáradt halandóknak, és mindenki vágyódik a szabadságra, hogy Isten szép természetében gyönyörködve, a virágok illatától elbódítva, ellefejtse a nap fáradalmait, az élet gondjait.

Két barátónkét is láthatjuk a parkban együtt sétálva és miután beszélgetésbe mélyedtek el, nem vesznek észre, ha követni fogjuk és tanuli leszünk a következő párbeszédnek.

Halljuk Ilonka szép, esengő, bánatos és mégis boldogságtól túlaradó szavait, halljuk, mint beszél el leghibebb barátónőjének, hogy Dr. Kállay Sándor végre bevállalta neki, hogy szereti, és hogy szerette ismeretségük első pillanatától, attól a pillanattól kezdve, mikor betegben, átszellemlített arezezal és oly közel a túlvilági élethez, halállal vívódva látta, és midőn őt hívták betegágyához, — s hogy ez a valomás mennyire boldogította, mert ő is csak Sándort szereti, hisz ő mentette meg életét, ő mert szembezállni a halállal, és mindig csak attól rettegett, hogy Sándor másé lesz; de ma végre kiderült az ég fölötté, széjjel foszlott minden aggodalma, mert már most az övé és nem választja el őket semmi e földön. Hévvél beszélt és így nem vette észre, hogy barátónője egyszerre elsápadt, mert az csak egy pillanat műve volt, és már a másik pillanatban a barátság s a rokonszenves odaadó vonzódás, mit barátónője iránt érzett, legyőzte gyöngéséget, hőssé tette e fiatal leányt. Megölelte és csókakkal halmozta el szeretett barátónőjét, hogy palástolhassa szíve dobogását, zaklatott kedélye felháborodását.

Es az sikerült is neki, mert az ártatlan Ilon nem vette észre barátónőjét e változást, hanem folytatta a társalgást, melynek egyetlen tárgya „ő” volt.

Elváltak. — Irén hősiessége, elzántsága megtörött kis szobájában, hol egyedül volt, hol nem kellett álarcz, hol szabad folyást engedhetett érzelmeinek, elhagyta ereje, lerogyott, kétségbeesés váltotta föl nyugalmát, boldogsága, jövője, szerelme mind elpusztult és nem volt

gint fontosabbnak látszik, mint a földművés, a hivatalnok élete kevésbé értékes, mint a tudós és művészé stb. Az ilyen felfogással gyakran találkozunk az életben s épen azért szükséges ezt tisztázni és helyesebb fogalmat a nép közt az élet értékéről terjeszteni.

Vannak emberek, kik jogosultaknak tartják magukat arra, — ignorálva minden mást — hogy minden szavukkal, magaviseletükkel és eszelekedésükkel embertársaikat sértsek, őket kizsákmányolják, eszközül felhasználják céljaik elérésére. Ilyenek azután érzéketlenek minden más ember szenvedési iránt; eltompult kedélyök nem foghatják fel, hogy lehetnek emberek, kik másokérti feláldozásban érzékelik lelik. Ezek persze az élet értékét nem ismerve, erkölcsileg a legalsóbb fokon állva, a társadalom piocéái.

A gyöngéd érzelmű ember nem képes embertársát belső fájdalom nélkül megbántani, szigorú vigyázattal őrködik minden szavára, eszelekedetére, a részéről való megbántás neki nagyobb fájdalmat okoz, mint a megbántottnak. Ezen nemeslelkű emberek összes életüknek középsőjét a szív világába helyezik, ezeknek eszelekedetei a jószágos szív eréből fakadnak, mások szenvedésében osztozkodnak és nem is magoknak, hanem másoknak élnek. Ezeknél az élet nemes értelemben bír értékkel, ők azt kellőleg fel is használják s fölösleges is mondanom, hogy ilyenek minden polgári erényekben is ékekednek.

Vannak egyének, kik az anyagi kincsek szerzésében találják életüknek célját, de azon világosan kifizűtt szándékkal, hogy azokat nem maguk számára, céljaik elérésére gyűjtik, hanem azért, hogy azokat jótékony célokra fordíthassák, hogy az által hazájuk közműveltségének felvirágzását mozdíthassák elő*. Nemes cél, ezeknek az életük bizony utánzásra méltó értékkel is bír.

Vannak emberek, kik hazájuk boldogítását tüzték élet céljául, kiknek minden tevékenységük csak a haza boldogítására, egyéni és politikai szabadság és jogok biztosítására és mindenkire egyenlő részben való kiterjesztésére van irányítva; a népjog és szabadságért küzdve, még saját életüket és ennek értékét is kockáztatják, más szóval: eszméiket még az életnél is magasabbra becsülik.

Tudósok és művészek, kik minden erejüket és képességüket arra fordítják, hogy az igazság kutatásával és a magas eszmé világnak megtestesítésével gazdagítsák az emberiséget, kik az isteni szikra születtjeit alakba öltöztetni iparkodnak, hogy ezzel az embert az isteniesség magas fogalmához emeljék. Ezeknek életük teljes értékkel bír.

S végül vannak olyanok is, kik semmisnek veszik az élet értékét, kik azt mondják, hogy ennek az életnek tulajdonképpen semmi becsé nincsen, ezért tehát egyszerűen mint a sztoikusok oda dobják azt könnyelműen és megszabadulnak tőle önként. Ilyen sajnálatra méltó egyének azok sorából kerülnek ki, kik könnyelműen bannak a bizalommal, kik az anyagi élvezeteket tüzték életfeladatuknak, kik az anyagi javuknál egyéb javakat az életben nem ismernek s miután mindent élveztek és már semmi élveznivalójuk nincsen, megválnak önként az élettől.

S most már kérdezhetjük, hátt melyik ezek közül fogta fel leghelyesebben az élet értékét? Az öngyilkos, a tudós, a művész, a feláldozó, a jótékony, az igaz hazafi, a résztvevő, vagy az érzéketlen és könnyelmű ember? Mind ezen az élet értékéről való felfogás az öngyilkost, érzéketlen és könnyelműt kivéve, helyes, jogosult, mivel mindannyi felfogások tövezői az élet kerékének forgásához. Beesülés és hasznos munkásságuk kell hogy értékkel is bírjon és könnyelműen egyik se kockáztassa életét. De az élet valóban a szó nemes értelmében csak

*) Mint pl. Rök Sz., Semsey A. Kún Koesárd grf. Schlimann stb.

akkor lehet becses, ha mi azt annak tartjuk, ha meggondoljuk, hogy minden emberi élet czéllal, hivatással is bír, s hogy mi azt a hivatást híven és nemesen töltjük be, jogosult önbizalmunk, önértékünk az élet viszonyában férfisan érvényesítsük és az életet mint elidegeníthetetlen kincsnek tekintjük, mely azért adatott nekünk, hogy mi azt kellőleg felhasználva, erőnkhez képest, saját magunk és mások javának előmozdításán munkálkodjunk és nem a semmittevésben életünk feladatát leljük. Így felfogva az életet, mindenkire nézve helyes értékkel fog birni és nem fogjuk azt olyas valaminek tekinteni, melynek semmi becsé nem lehetne.

Ha én már most némely sziget lakóinak keserves és igénytelen életét szemügyre veszem és azt a társadalom némely jómódu, de elégedetlen osztályaiával összehasonlítom: milyen elütő különbséget veszek észre a kettő között! Az elsők küzdve a bősziirt elemek viszonytágaival a megélhetés nehéz feladata céljából, egyedül az Istenben vetett rendíthetetlen hitök áll tántorítlan sziklaként, melybe kapaszkodva, megküzdik az élet nehéz harezát és életüket kellőleg méltányolva, megtudják azt becsülni; holott az utóbbiak közül sokan kiesinylik az élet értékét, a legkisebb kényelem, becsület vagy vagyon megzavarásánál életuntságunkban könnyelműen kioltják annak szövétnékét. Ilyen kis értékkel bir előttük az élet becsé.

De az élet értéke az időnek is alá van vetve. A régi népeknél az élet becsé nem lehetett olyan nagy, mint manapsággal. A rabszolgaság megszűntetésével az élet értéke is természetesen emelkedett, holott a rabszolgaság idejében az emberi élet csak tárgynak vétezték. A vallás fogalmával is összefügg az élet értéke. Minél tisztább a vallás, annál nagyobb értéke van az életnek is. A vallásos szertartásoknál még mai nap is meglevő emberi áldozatok, az élet becsét nem emelhetik, az ilyen pogány vallás, melynél emberi áldozatok megköveteltetnek, az emberi életet csak tárgynak tekintik, értéke nem lehet sokkal nagyobb az állaténál.

Az élet — helyesen felfogva — mindenkire nézve kell, hogy értékkel bírjon; az ár, melybe az kerül, nem is olyan nagy, mint némelyek hiszik. Nem kerül az sem aranyba, sem ezüstbe — tehát a legszegényebbre nézve is elérhető — csak egyetlenegy szóba és annak megvalósításába: az önmegtagadásba. De ezakis ezen áron elérhető mindenkire nézve az élet értéke és másért nem.

Wiesinger Károly.

Vármegyei Gazdasági Egyesületünk végrehajtó-bizottsági gyűlése.

Vármegyei gazdasági egyesületünk végrehajtó bizottsági gyűlése f. hó 2-án Putnokon, a bizottsági tagok általános érdeklődése mellett folyt le.

Jelen voltak elnök gróf Serényi Bélán kívül: Hevesy László és Szakall Andor alelnökök Hámos László főispán, Bornemisza László alispán, Szentiványi Árpád, Samarjay János, Tornallyay Zoltán, Speczian Gusztáv, Marikovszky Géza bizottsági tagok és Kovács Albert titkár.

Elnök örömmel üdvözölve a csaknem teljes számban megjelent bizottságot, őszinte köszönetet mond a szíves érdeklődésért és megnyitja a gyűlést. Előterjesztésben körülményesen vezolja az egyesületnek az előbbeni gyűlés óta kifejtett tevékenységét s annak eredményeképp örömmel konstatálhatja, hogy az egyesület iránt való érdeklődést már eddigelé is sikerült felkelteni, s azon reményének ad kifejezést, hogy az a további kitartó munka árán még inkább sikerülni fog.

Az egyesület vezetését illetőleg egyelőre mellőzte — ugymond — a nagyborszábasu országos dolgokkal való foglalkozást, hanem e helyett a lokális érdekek

fátyol bekerített, maga előtt vélt egy túlvilági lényt, és bármely angyal irigyelhetne volna fönséges ártatlan szüzies tekintetét.

Irént ott látjuk az elsők sorában és csak tapasztalt szem vehetne rajta észre az álmatlan éjszakák, a felült nyugalom, a szív gyötrelmeinek visszamaradt nyomait, mert egy kis halványságon kívül semmi sem árulja el titkát. Boldog volt, mert barátnőjét boldognak tudta.

Multak a hetek, multak a hónapok, Ilon boldog volt, teljes mérvben élvezte boldogságát szeretett férje oldalán, ki imádatlalt vette körül fiatal nejét.

De a szerelem nem volt képes a két nő barátságában esorbát ejteni, szerették egymást mint azelőtt, sőt még nagyobb mérvben.

Honnak feltűnt barátnőjén az utóbbi időben történt változás, mert az örökké vig Irén egy idő óta elveszítette jó kedvét, szomorúság váltotta föl azt, és hiába erőlködött, hiába fáradozott ezt elpalástolni, szerető barátnőjét már nem sikerült elámítania és az asszonyok éleslátásával hamar megtalálta barátnője szomorúságának okozóját és ettől a pillanattól fogva fokozott szeretettel halmozta el, hogy jóvá tegye iránta, habár öntudatlanul és akaratlanul elkövetett bűnét.

Iréns is mindegyre nagyobb odaadással simult barátnőjéhez, mert érezte bűnét, érezte féltékenységét, melyet nem volt ereje leküzdeni, melyet nem volt bátorsága kiírtani.

Az év végéhez közeledett; a tél, a betegség és szegénység réme, megmutatta itt is pusztító hatását, a szegény Honka már hetek óta ágyban sinlödött, szerető férje, aggódó atyja és hű barátnője osztozkodtak ápolásában, felváltva virrasztottak ágya mellett és gyöngé emberi erővel képzelték elűzni a gonosz halált e szeretett lényük oldaláról.

De ha már mindenütt halad tudományunk; ez esetben, a halállal szemben, erőtlenség vagyunk, hiába minden küzdelmünk, kárba vész minden erőlködésünk, a mit a halál egyszer kiszemelt magának, azt nem eresztí el karmai közül.

Mély esend uralkodik a nagy beteg szobájában, az éjjeli mécs pislogó fényénél ott látjuk Irént barátnője betegágyánál, — Ilon alszik — nyugtalan álmai lehetnek, majd könnyezik, majd megint mosolyog, talán át ment már a szenvedéseken, talán már a mennyben képzelet magát szeretett anyja oldalán, mert hisz azt mondják, hogy a haladókló maga előtt látja a túlvilágot és bele néz jövőjébe.

Fölébred, kinyitja becselt nagy fénylő szemét megfogja barátnője kezét és heszélni akar hozzá, de ereje

fejlesztését s előmozdítását tüzte feladatává. — Előterjeszti továbbá, hogy a földművelésügyi miniszter az egyesület folyó évi ügyviteli költségeinek részbeni fedezésére 500 forint államsegélyt adományozott és megbizta az egyesületet, hogy a köztevényésztés emelése érdekében 40% vételár elengedés és másfélévi kamatmentes törlesztés mellett adandó tenyészbikák kiosztását közvetítse, miáltal egyesületünk számára hasznos működési teret nyitott. És habár az idén későn érkezett kérvények miatt a tenyészbikák kiosztása kellő időben meg nem történhetett is, 16 község számára 15 darab piros tarka és 6 darab magyarfajta bika kiosztása épen most van folyamatban.

Az elnöki előterjesztés minden pontja a bizottság élénk tetszésével találkozáván, örvendetes tudomásul szolgált.

Nem esekélyebb érdeklődéssel fogadtatt a tanulmányosan összeállított titkári jelentés is, mely hű tükrét képeztve a kifejtett tevékenységnek, élénken megvilágította az egyesület progressiv fokozódó munkakörét. A míg ugyanis a múlt félévi folyó ügyek 784 iktatói szám alatt intéztettek el, addig ezek folyó évi május 1-ig 1111 folyó szám alatt nyertek elintéztést, mely számok alatt postán szétküldetett 2214, érkezett 485, ezek közül rendelés 295 db; s a míg a múlt félévi forgalmi kimutatás szerint a tagok által megrendelt anyagok és eszközök ára 3573 frtra ment, addig az ez évben 4 hó alatt 11597 frtra rogtott, miből 3800 frton felül gép és eszközök, 5300 frtot meghaladó összeg vetőmagvak, a többi pedig erőtakarmányok s egyéb gazdasági cikkek beszerzésére esik. — A vagyonkimutatás szerint pedig a múlt év folyamán átvett 12500 frtnyi tőke ma már meghaladja a 19000 frtot.

A közgyűlés napjának kitűzésére nézve tekintettel arra, hogy a legközelebbi vármegyei közgyűlésen az egyesületet különösen érdeklő oly ügyek tárgyalatnak, a melytől az egyesület további működése és az igazgató választmány mikénti megalakítása is nagyban függ: a bizottság abban állapodott meg, hogy a gazdasági egyesületi közgyűlés a folyó hó 19-én tartandó vármegyei közgyűlés első napján és helyén d. e 11-től 1 óráig a közgyűlés, ez időre való felfüggesztésével fog megtartatni.

A még hátralevő folyóügyek letárgyalása után a bizottság nevében Szentiványi Árpád úgy az elnökség páratlan ügybuzgalma, mint az ügyvitel és könyvek vezetése körül kifejtett szakszerű eljárásért őszinte köszönetet mond; egyben a feletti örömeinek adván ékes szavakban kifejezést, hogy a gazdasági egyesület már idáig is oly tetleges sikereket mutathat fel, a melyent a vármegye gazdaközösége még csak nem is remélhetett.

Gyűlés végeztével a bizottsági tagok a putnoki fürdőben gróf Serényi elnök szívesen látott vendégei voltak. Ebéd közben a szellemes pohárköszöntők hosszú sorát a házigazda nyitotta meg, mely több remek felszólalásra adván alkalmat, az illustris társaság délutáni 5 óráig a legkellemesebb hangulatban maradt együtt.

Hirek és vegyesek.

A vármegye urai. E címmel lapunk múlt számában vezércikk jelent meg, melynek egy passzusa félreértésre adott alkalmat, a mennyiben a vármegyei elnökek több vezéralakja által egy értelmeztetett, miútha az sértő szándékkal iratott volna. E felfogással szemben a leghatározottabban kijelenthetjük, hogy lapunk irányától mindenféle politikai vonatkozás távol áll, s a ciklik írójának eszeágában sem volt egyebet akár személy szerint, akár általánosságban megbántani. A ciklik nagy általánosságban mozgott, s helyi vonatkozással csupán a vármegye tisztii állásában levő uraira szolt.

Előléptetés. Czékus László hadapród-esendőr őrmestert ő felsége folyó évi május hó 1-ével tisztihelyet-

egy vigasztalója sem, mert elkeltt titkolnia azt, hogy mennyire szereti Sándort, és hogy egy csapással vége minden boldogságának, szíve minden reményének, mert el kellett temetni e titkot, hogy Ilon ne is sejtse barátnője buját, mert ez által szerencsétlenné tenné Ilont, kiről tudja, hogy ilyen áron inkább lemondana boldogságáról, mely lemondás annyit volna, mint Ilont sirba vinni, mert tudta, hogy e gyenge virágot a legkisebb szél is kitépi gyökerestül, hogy Ilon nem élne túl ezen esapást, és ez a tudat, Ilon boldogsága elfelejteté azon keserűséget, mely itju szívét megsébzé, mely viruló ifjúságát megmérgezte, összes reményeit halomra döntötte.

Kállay Sándor 26 éves fiatal orvos volt, ki két év előtt telepedett le e városban mint gyakorló orvos és szerénysége, megnyerő fellépése és ősmertei által általános közkedveltségnek örvendett.

Szerethették is mindenütt, mert megnyerő külseje, fáradhatatlan buzgósága, ernyedetlen szorgalma és páratlan szerénysége közkedveltette a város gazdagai és szegényei előtt egyaránt, és jószágos szemel, mosolygó arca felvidította betegeit és bizalmat gerjesztett mindenütt iránta.

Faller szívesen látta a fiatal, rokonszenves orvost házában és midőn az egyetlen lánya kezét megkérte, nem is habozott beleegyezésével, mert tudta, hogy szerett Ilonkáját boldoggá teszi, és megnyugvást okozott neki az a tudat, hogy világa, egyetlen fénye, legdrágább kincse közelében marad, hogy láthatni fogja minden nap. És mégsem tudott elűzni egy aggasztó gondolatot, egy nyomasztó lidérezet, ha szerett lánya boldogságtól, de átlátszó, átszellemült arczába nézett; ő tudta s még sem akarta himni, még gondolni sem akart arra, hogy gyermeke magában hordja édes anyjától öröklött szívbarátját, mely minden felhevülés, minden felinduláskor fenyegette e drága életet, és korai sirba viheti őt.

Es még is remélt, talán csak agyrem az egész, — hisz Sándor orvos, talán sikerül neki ezen drága életet megmenteni.

Teljes pompával, fényel ment végbe egybekelésük, az egész város talpon volt, örült velök az egész világ. sőt az ég is kegyeskedett nekik, mert a napokig tartó esőt főlváltotta egy derült tavaszi nap, az egész természet új életre kelt és irigység nélkül nézte mindenki ezt a boldog párt, mindenki őszintén hozzá járult szerenese kívánataival, mint a mily mértékben szerették a fiatal orvost, épp oly mérvben imádták a jószágos, mindenütt segíteni kész Ilonkát — és a ki most látta boldogságtól túlaradó, de izgatottságtól hóféhér arczát, melyet a korom-

nem engedi, esdő pillantást vett rá és pillantásával kéri őt valamire, de hogy mire, azt már magával viszi a sirba, mert még egyszer fölemeli bágyadtan összecsukszó szempilláit, még egyszer legelteti szeretettéin tekintetét, kik ébredésére a mellékteremből nesztelenül beléptek, látja édes férjét, szerető atyját, megtörve a fájdalomtól szétüledt arczával, fájdalom tükröződik vissza vonásain, hisz boldog volt, élni akart, élni szeretett volna, de nem, nem haragszik és nem zugolódik a sorsra, annak kegyetlenségére, mely őt szeretettjeitől örökre elválasztja, angyali jóságát nem képes a haragra, mosolyog, midőn Sándor őt átölelve s magához szorítva szenvedélyes csókjaival elhalmozá s a láztól kipirult arczát sűrűn leomló könnyeivel áztatja, mosolyog, hogy enyhítse szeretett férje fájdalmát, mosolyog, mert szólni már nem tud, de nem is kell, mert szép szeme beszél, boldogság, meglegedettség váltja föl a fájdalmas pillantást, mert tudja, hogy halála mást fog boldogítani, s e gondolattól átszellemülten elalszik örökre, lelke fölszáll a menyekbe, hogy az angyalok, a szentek sorában folytassa túlvilági életét.

Sándor már csak az élettelen tetemet tartja átfonva karjai között, nem képes életet önteni e drága tetembe, a sors esapása megtörte, nem érez magában erőt a fájdalmat leküzdeni, — zokog, sir, szemrehányásokkal illeti magát, hogy miért nem őrizte jobban e kincset, de mindhiába.

Faller évekkéll idősbnek látszik, haja fiatal kora daczára hóféhér lett, utolsó vigasza, utolsó reménye sirba szállt, egyedül hagyva őt kétségbeesztő ölt fájdalommal.

Az elhunyt végakarata szerint vagyonának nagyobb részét a város szegényeire hagyta és végrendeletének utolsó pontjában felkéri Sándort halála évfordulóján egy a végrendelethez esatolt borítékot felbontani.

Férje teljesítette elhalt nejeinek végakarátát. Gyönyörű virágokkal lepte el sirhalmát, naponta kiment a temetőbe, hogy kedves Ilonkája sirhalmán merítsen erőt a sors eme esapását elviselni.

Ott találkozott gyakran Mátyay Irénnel, ki barátságát a siron tul is megőrizte; a közös fájdalom, a közös vesztesség közelebb hozta a két lényt egymáshoz a nélkül, hogy erről is csak sejtelmük lett volna, megismertette egymással őket, megszokták egymást.

Hisz róla beszélhetek, s a szeretett lény sirjánál csak őt diessőtítették mindketten, jószágát, odaadó szerelmét emlegetve és a felettük lebeegő szent szelleme közelebb hozta, elválhatatlanná tette őket.

Nem volt szerelemről szó, nem is gondoltak másra mint barátságra és főczéljuk a kölesönös vigasztalás volt, de e nagy fájdalom daczára sem feledkeztek meg a

tessé léptette elő. A rokonszenves tisztihelytestet számos jó barátja őszinte örömmel üdvözölte ez alkalomból.

Lengyel Samu a rimaszombati takarékpénztár pénztárosa e hónap elsőjén töltötte be ez intézetnél működésének 25-ik évfordulóját. Az évforduló napról csak keveseknek volt tudomásuk, s a derék pénztárosnak szerénységére vall az, hogy soha még baráti körben sem tett említést az ő jubileumáról. Így az évfordulón csak maga az intézet emlékezett meg, melynek élén Kishonthy Gyula igazgatósági és Baksay István felügyelő bizottsági elnökök üdvözölték a derék hivatalnokot, átnyujtván egyúttal a takarékpénztár ajándékát, egy szép dohányzó készletet vert ezüstből. Lengyel a gyöngéd megemlékezést meghatóan köszönte meg. E rövid jubileumi családi ünnepélyvel a derék hivatalnok barátai és jó ismerősei nem elégednek meg, amennyiben a személyzet iránt nyilvánuló rokonszenvenek és tiszteltnek a maguk részéről is kifejezést akarnak adni, legalább egy szerény közvacsora keretében, mely értesülésünk szerint szombaton este lesz a kaszinó társalgó termében. Mi a magunk részéről is, midőn hangsúlyozzuk, hogy Lengyel Samu negyedszázados működése alatt részlegelt arra, hogy neve a nagyközönség előtt is elismeréssel említtessék föl, — a derék pénztárosnak szerencsét kívánunk a friss egészségben megkezdett második negyedszázadhoz.

Esküvő. Gieslingeni Giesl Károly es. és kir. tüzérbadnagy f. hó 4-ikén vezette oltárhoz a helybeli róm. kath. templomban *Annyal Matildot*, Engel Adolf helybeli kereskedő kedves és művelt leányát. Az esküvőn csupán két katonatiszt-tánu szerepelt s a menyasszony egyszerű utruhában volt. Mint halljuk, a fiatal pár már el is utazott Miskolcra az új otthonba. Tartós boldogság legyen osztályrészük!

Gyászbesz. *Knöpfler Viktor* megyei hivatalnok folyó 4-én hosszas betegség után 47 éves korában elhunyt. Temetése tegnap, e hó 5-én volt a közönség nagy részvétele mellett.

Hivatal vizsgálat. Az állami legfőbb számvevőszék kiküldött vizsgáló biztosa Dr. Strausz István 14 napi itt tartózkodása után befejezte a különböző hivatalok vizsgálatát, a melyet a pénzügyigazgatóság számszertályánál, az adóhivatalnál, a kurinezi földmível iskolánál, a kir. ügyészségnél és fogházban vitt keresztül, mindenütt szorgosan megvizsgálván a számadásokat, anyagkészletet, kezelést stb. A minden tekintetben szakszerű és magas színvonalon álló vizsgálat azok közé tartozik, a melyeket időközönként rendel el az állami számvevőszék elnöke, ki a kormányzat minden ágára kiterjedő gondossággal igyekszik tudomást szerezni a kormányrendeletek pontos és teljes végrehajtásáról, és arról, vajjon a mutatkozó hiányok nem vezethetők-e vissza oly okokra, a melyeknek megszüntetése épen a kormányrendeletek javítása, kiegészítése, a kezelés egyszerűsítése által érhető el. — A 14 napig tartott fáradhatatlan vizsgálat, a mely bizonyítéka a vizsgáló biztos szakképzettségének és alapos ismereteinek, és a hivatalos órákon többnyire túl is terjedt, igazolta, hogy az egyes hivatalok a kormány rendeleteit pontosan betartják, bár kisebb észrevételektől ment a vizsgálat nem volt. A szakképzettség mellett erély, szigorúság jellemezte eljárását, a tanító és utbaigazító szerepét is betöltvén, előzékeny és kedves modora által lekötve azokat is, kiket vizsgálva tanított. A vizsgálatok befejezése után városunk notabilitásai és egyes hivatalok fejei bankettel ünnepelték őt, kiemelvén, hogy az ünnepelés első sorban Rakovszky István ő excellenciáját illeti, ki a vizsgálatok megejtésével oly egyéneket biz meg, kik előkelő és tapintatos modorokkal, képzettségükkel tudják felejtetni, hogy vizsgálatot teljesítenek.

Május 1. Az idei májusi 1. ugyanevak élénk volt városunkban. Kora reggel vig muzsikaszóval járták be a

Ilon édes apjáról sem, mert Sándor szerető fia lett és elhalmozta gondtalan szeretetének minden jelével.

Igy mult el ezen gyász év, az idő; szomorúságunk, vesztésünk és bánataink ez egyetlen gyógyító írja itt is megtette hatását, és ha nem is volt képes kitörlni a boldogult halott emlékét, de eltompította ezen éles fájdalom, behegesztette némileg a sajgó sebet, erőt adott e nagy csapás elviseléséhez.

Hólepel takarta a fáját és annak minden szemecskéje a nap erőltén sugaraiiban számtalan apró gyémántként ragyogott, a jégesapok kristályként díszítették a házak ereszét, midőn Ilon halálának évfordulóján Tarnay Sándort Mátray Irén társaságában látjuk a temető felé tartani, hogy leróják szeretett hallottuknak a kegyelet adóját, hogy teljesítsék utolsó akaratát és hogy virágokkal halmozák el rideg sírját. Odaértek sírhelyére, télen tudjuk és érezzük azt legjobban, hogy a halál birodalmában vagyunk, télen, midőn a kihalt természet illő keretét képez sírjukban nyugvó drága hallottainknak, midőn semmi hang, semmi nesz nem zavarja azok álmait.

Rájuk is nehezedett e némaságban szent áhitat és sirva borultak Ilon sírdombjára, könnyeikkel áztatva azt. Imát rebegtek lelki tüdőért és ennek elmondása után felbontotta Sándor boldogult neje utolsó kívánságát tartalmazó levelét. Olvasta, szeméi könnyektől elborulva, megtagadták szolgálataikat, odanyújtotta Irénnek, a ki szintén olvasta barátja utolsó akaratát, olvasták és csodálni kezdték megmérhetetlen jóságát, mely még a siron túl is tart, mert utolsó soraiban arra kéri Irént, legyen ő Sándor hű felesége, szeresse őt úgy, mint ő szerette, viselje ő kedves férje gondját, ossza meg vele a bánatot, mert tudja, hogy csak Irén képes erre, mert sejtette, hogy mennyire szereti Irén Sándort; s kéri Sándort, teljesítse kívánatát, végső akaratát, s úgy tiszteli leginkább emlékét, ha szívből jövő kérését teljesíti.

Ez volt utolsó akarat, — sához nem jutottak a felindulástól, érezték, hogy nem tudnak és nem szabad ellen állni e drága szent akaratának, ki még halála után is róluk gondoskodott, de nem voltak képesek megszakítani e néma esendőt, visszagondoltak a multra, látták őt — maguk fölött képzeltek a menyekben — érezték közellétét és sirva borultak egymás keblére.

Faller, ki észrevétlenül szemtanuja volt e megható jelenetnek is, megáldotta őket és meghatóan vettek búcsút e helytől, mely mindnyájuk legkedvesebbjét őrizte. Egy gyenge szellő fuvallata fülökbe hangozta az égből jövő szent „áment.“

zenészek a várost s mindenfelé jó kedv, üdőség áradt. A hetivásár is látogatott volt, s épen e napra esett az első hónapos állatvásár, mely eredményében minden várakozást felülmúlt. A marhákat szokatlanul nagy számban hajtották fel s meglehetően volt az árfolyam is. Egy szóval egész nap valóságos nagyvárosi forgalom volt tapasztalható városunk falain belül, meg a vásártéren.

Esküvő. Diszes esküvő volt f. hó 2-án Tornallyán az ottani izr. templomban. *Schweitzer* Rezső hangonyi malomtulajdonos, Schweitzer Dávid helybeli vásárbérlő fia e napon esküdtött örök hűséget *Kohn Teréznek*, Kohn József sajó-gömöri földbirtok bérlő kedves és nagyműveltségű leányának. Az esküvőn nagyszámu rokonság és a család jóbarátai közül többen vettek részt. Allandó boldogság kísérje frigyüket!

Választmányi ülés. A rimaszombati polgári olvasókör választmánya f. hó 3-ikán *Rábely Miklós* elnöke alatt ülést tartott, melyen a tagok szép számmal jelentek meg, s élénk érdeklődést tanúsítottak az ügyek iránt. Az elnök több kellemes előterjesztést tett, melyek többnyire jótékony adományokra vonatkoztak. Ezeket — valamint azt is, hogy a kör diszes helyisége mellett elterülő tágas udvar parkírozása folyamatban van, s a földmívelési miniszter e czéla gyönyörű hársfákat ajándékozott a körnek — öröndetes tudomásul vették. A hársfákat a tekepálya ünnepélyes megnyitásának napján történelmi nagyságok nevei után fogják elnevezni.

A Széchenyi-kertnek is meghozta az eleveniséget a május hónap. Vasárnap szépszámu közönség sétált az alléekben, míg szép idő volt; azonban nem sokáig élvezték a kellemes, tiszta levegőt a sétálók, mert az eső hamarosan szétzavarta a szabad természet kedvelőit. — A kaszinó is kiköltözködött a nyári helyiségbe, s a téli helyiségekben alig akad egy-két kitarító lelkes híve a 32 levelű bibliának. — A kert azon részén, hol a majálisokat szokták rendezni, hosszú szállák és deszkák bevernek; már megkezdődik a nyári fedett tánczenei építése. Jó volna, ha egy építének e helyiséget, hogy az egyszersmind arénának — nyári szinkörnek — is használható legyen. Ez jövedelmezne is, meg aztán egy régóta érzett hiányt pótolna.

Nyilatkozat. A városunkban szervezett új pénzügyintézet alakuló közgyűlése, e lap mult számában olvasott közleménye szerint, engem a választmányi tagok sorába emelt; mire nézve kötelességem kinyilatkoztatni, hogy ezen megtiszteltetésben előzetes tudtom s beleegyezésem nélkül részesültem. Ambar pedig a bizalom, bárhonnán jó, mindig megbecsülendő; ez esetben mégis kénytelen vagyok magamat attól megfosztani azért, mert a nekem szánt helyet hivatalos állásommal összeférhetlennek tekintem. — Rimaszombat, 1897. május 4. *Glauf Pál*, ev. főesperes.

A helybeli postahivatal lapunk utján is értesíti a közönséget, hogy az új menetrend szerint kora reggel induló vonattal csupán azon levelek expedáltak, melyek a városban elhelyezett levélszekrényekbe esztig, vagy éjjelen át a postán levő levélszekrénybe dobtak be. Azon leveleket tehát, melyek éjjel a városban több helyt levő levélgyűjtő szekrényekbe dobtak, a reggeli vonattal nem továbbítják.

Színház. Kiss Pál színgazgató társulata f. hó 4-én érkezett városunkba, s mindjárt este megtartotta bemutató előadását eskélyszámu közönség előtt. A társulatról véleményem nem mondhatunk, mert csaknem összes tagjai ismeretlenek előttünk, s az első előadás olyan hevenység volt, hogy abból bajos volna következtetést vonni. Mintha próbát sem tartottak volna belőle; nehézségek ment, a sőt a terem bejáratánál is előbb hallották, mint a szereplőt; díszletek teljesen hiányoztak, a darabot sok „huzással“ adták, egymást érték a jelenetről való késések stb. Most tehát csupán azt regisztráljuk, hogy Zeller pompás zenéjü operettjével a „*Bányamester*“ -rel kezdte meg a társulat szereplését, s a darabban elfogadható szereplők voltak: *Tomory* Melissa, a primadonna, ki igen csinosan énekelt, *Hegyessy Róza* (Nelly), *Szentmiklóssy Béla* (bányamester) és *Borbély Sándor* (Zwack). Városunk színházlátogató közönsége a Dobó kintünök szervezett társulatának korrekte előadásában háromszor látta e darabot, s így nem csoda, ha e darab iránt rendkívül lanyha volt az érdeklődés. A kis publikum azonban elhőz és elég hálás volt. — Ma este „Durand és Durand“, a vizsgínház állandó repertoír darabja kerül színpad.

Lósorozás. A nagy vásártéren eleven volt az élet f. hó 4-ikén. *Barna Imre* városi t. rendőrkapitány s a járási szolgabírók, körjegyzők, a város és vidék katonai ezélokra alkalmasnak vélt mintegy 800 lovat vezettek elő. A katonai kiküldött — egy tüzérfőhadnagy — 46 lovat talált alkalmasnak.

Vásott fiuk. Mult vasárnap délelőttjén különös „*látványosságban*“ részesültek a volt tüzérségi laktanya szomszédai a Losonczy utcában. Néhány vásott fiu ugyanis sorra bedobálta a laktanya istállójának valamennyi ablakát, s már-már magára a laktanya ablakaira került volna a sor, ha az egyik szomszédházban lakó úri nő meg nem akadályozza őket gonosz szándékukban. Konstatáljuk, hogy rendőri beavatkozás nem történt.

A losonczyi állami tanítóképző-intézetben az 1897/8. isk. évben 16 ingyenes és 4 felfizetéses, az intézeti internatusban pedig 15 szabad lakási hely lesz betöltendő. A kik ezeket elnyerni akarják, azok a mult évi 10696. sz. alatt kiadott miniszteri rendelet értelmében fölszerelt folyamódványaikait az intézet igazgatóságához május 31-ig nyújtják be.

A F. M. K. E. folyó hó 12-én Crausz István ügyvivő alelnök vezetése alatt választmányi ülést tartott, melyen felolvastattak s helyeslő tudomásul vétetett a *Lőrinczy György* titkár által szerkesztett terjedelmes előki jelentés a lefolyt év első negyedéről. A jelentés teljesen tájékoztató képét nyújtja a F. M. K. E. széleskörű és kiterjedt tevékenységének, melyet rövid három hónap alatt kifejtett s taubizonyosságot tesz arról, hogy a lelkiismeretes vezetés megtermi üdvös gyümölcseit. A lefolyt időszak alatt az egyesület pénztára 381 frittal gyarapodott, míg a tavaly megindított millienniumi nemzeti alapítvány tőkájéhez 692 frittot tevő újabb adomány esatlatott. Az egyesület 34 óvodát tart fenn, ezenkívül vannak népkönyvtárai is s közelebről egy vándor-könyvtár felállításával tesz kísérletet. Különbösen az egyleti vagyón jelentékeny gyarapodást fog nyerni a „*Budapesti Hirlap*“

által a felvidéki inségesek javára gyűjtött mintegy 16000 frtnyi összeggel, melyet Árva megye törvényhatósága illetéktelenül kezel. Számot ad a jelentés a társas élet ama mozgalmairól is, melyek az egyesület felvirágzását célozták. Egyszóval az egyesület figyelemre méltó agilitása folytán remélhető, hogy a felvidék lelkes magyarjainak törekvését a legszebb siker fogja koronázni.

Acetylen világítás. Gömör Ede, a „*Három Rózsa*“ szálloda ügyes és teleményes bérlője a nyári fedett helyiséget már átadja a közhasználatnak. Most folytak a világításhoz szükséges előkészületek. Már 3 acetylen láng csinos ernyővel fedve terjeszti esténként a fényt a renovált helyiségben. A vezetéket még szaporítani fogják, úgy hogy pazar fény fogja besugározni a tágas sörösarnokot, melyben a híres kőbányai Dreher-sört szolgálják fel a vendégeknek.

Az első hónapos állatvásár szombaton, f. hó 1-én tartott meg városunkban, s eredményileg eléggé élénkek mondható; a vidéki kereskedők is megjelentek s eladott körülbelül 450 drb állat. Felhajtott: 1041 drb szarvasmarha, 761 drb ló, 180 drb juh és 338 drb sertés, összesen 2320 db állat. — Elszállított vasuton összesen 124 db állat. A szarvasmarha-vásárban leginkább az egy éves bika talált vevőre, de a nagyobb vágómarhák is keresettek voltak; csak a juh, sertés és lóvásár volt kissé lanyha.

Lóverseny. A Losonczy-utczának egyébként jókarnan levő hidja körül, úgy késő délutánonként, vig kedvű tanonez-lovászok (vulgó mézáros inasok) valóságos lóversenyt rendeznek. Már többször megesett, hogy a hidon átmenő emberek és apró gyermekek alig bírtak a sebesen vágató lovak elől kitérni; a mult alkalommal pedig a felső malom előtt játszódiadó diákokat riasztották szét „szárguló paripaikkal“ s nagyot röhögtek, mikor a megrémült tanulók össze-vissza bugdácsoltak a versenyter göröngyös porondján. Hátha segíteni lehetne ezen az állapoton valamiképen?

A legértelmesebb szépirodalmi hetilap a „*Vasárnapi Lapok*“, melyet *Beniczky* Bajza Leuke, *Prém József* és *Miskolczy Henrik* szerkesztenek. Ez a lap, minden sovínizmus nélkül mondható, a legelőkelőbb külföldi lapokkal bátran versenyezhet. Szépirodalmi részét hétről hétre Magyarország számottevő írói és költői írják, a képek, melyek szintén hazai műintézetekben készülnek, egytől-egyik gyönyörűek és mi fő; úgy a szépirodalmi rész mint a képek magyar tárgyak. Minden művelt magyar családnak melegen ajánljuk, hogy rendeljen mutatványszámot, melyből meggyőződhetik, hogy a „*Vasárnapi Lapok*“ méltán megérdemli, hogy arra előfizessenek. Mutatványszámokat szivesen küld a kiadóhivatal: Budapest, IV. Ujvilág-utca 25. szám alatt.

Felelős szerkesztő: RÁBELY MIKLÓS.

Nyiltér:*)

Másolat. Jegyzőköny. Felvettett Rimaszombatban, 1897. május hó 1-én a Cziner Miksa dr. és Molnár Lajos urak között ápríl 28-án történt sertsébről kifolyó beszélgetési ügyben. Miután Molnár Lajos ur megbízásából *Vajda András* és *Kubinyi Bertalan* urak Dr. Cziner Miksa urtól elégtételt kértek, Dr. Cziner Miksa ur segédei *Szakall István* és *Repecky András* urakat megnevezte Mai napon előírtok megjelenvén, *Kubinyi Bertalan* helyett *Szentiványi Árpád* kijelenti, hogy azon kvalifikálhatlan sertsébről a városban beszélnék, megállapítandó, kérdezzék meg Dr. Cziner Miksa urat, hogy tettelegesség fordult-e elő vagy akart-e tettelegességet elkövetni? Dr. Cziner Miksa ur segédei beszélvén a megbízóval, kijelentik, hogy ő csak *Kubinyi Bertalan* urat akarta Molnár Lajos urtól elhőzni, hogy ne beszélhesse rá a gyűlésen az ő álláspontja elleni szavazásra; de tettelegességre menni nem is akart. Ezek után mind a négyen abban állapodtunk meg, hogy az ügyet délután 5 órakor a szabadkai erdőben egyszeri golyóváltással, rendes vivó húszárpisztolyval 30 lépésről, 5-5 lépés avaneal 15 másodperc alatt lövik intézők el; pisztoly nem süls vagy nem lövés, másodikori lövés kiváságára nem jogosít. Miután Molnár Lajos ur segédei is, levél beszélvén, megbízójuk nevében kijelentik, hogy semmiféle tettelegesség tényleg rajta nem fordult elő, a jegyzőkönyv berekesztett. *Szentiványi Árpád* s. k., *Vajda András*, *Repecky András*, *Szakall István*.

Nyilatkozat.

Molnár Lajos támasfalai földbirtokos és Dr. Cziner Miksa ügyvéd urak közt folyó évi április hó 28-án felmerült beszélgetési ügy előttünk folyó évi május hó 1-én, a lovagiasság szabályai szerint elintéztett.

Kelt Rimaszombat, 1897. évi május hó 1-én.

<i>Repecky András,</i>	<i>Szentiványi Árpád,</i>
<i>Szakall István,</i>	<i>Vajda András,</i>
mint Dr. Cziner Miksa ur megbízottai.	mint Molnár Lajos ur megbízottai.

*) E rovat alatt közöltékert nem vállal felelősséget a Szerk.

Magán-hirdetések.

Foiaud-selyemet 60 krtól 3 frt 35 krig méterenként — japáni, chinali stb. a legujabb mintázzal és színekben, u. m. fekete, fehér és színes **Henneberg-selymet** 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként sima, csikos, kockázott, mintázott damaszott stb. (mintegy 240 különböző minőségben, 2000 szín és mintázzal stb.) a megrendelt áru postabér és vámmenten a házhoz szállítva, valamint mintákat postafordultával küld: **Henneberg G. es. és k. udvari szállító selyemgyára Zürichben.** Svajczba címzett levelekre 10 kros, és levelező-lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek

Haszonbérbeadás.

Gömörvármegyei **Berzete** és **Rudna** községben *Máriássy Margit* és *Gömörvármegyei* *Máriássy Ida* tulajdonát képező **540 hold föld és rét** s mintegy **600 hold erdőben a szabadterületeni legelő 1897. október hó 1-től** a következő évekre kiadó.

A haszonbérleti feltételek iránt értekezhetni **Fáy Lászlónál Nyústyán** és **Gömör Olivérnél Budapestben, Damjanics-utca 51.**

Árverés!

A **Kalla Mihály csódtömege**hez tartozó rimaszombati Kossuth-utcai emeletes ház 7370 frt. — és a Ferenczy-utcai ház s kert 5335 frt 50 kr. kikiáltási ár mellett **1897. június hó 10-én** délelőtt 10 órakor fog a telekkönyvi hatóságnál megtartandó árverésen eladatni.

* Az árverési feltételek ugyanott, valamint alulírt tömeggondnoknál is megtekinthetők.

Rimaszombat, 1897. április hó 29.

Kishonthy Gyula,
esódtömeggondnok.

1-3

Hirdetmény.

121. sz. — Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a rimaszombati kir. járásbíróóság 1896. évi 5775. számú végzése következtében **Dr. Daxner Samu** ügyvéd által képviselt **Tiszolci kölcsön-segélyező szövetkezet** javára **Brudjár Pál** balezarkini és **Hámos János** hruskulin ellen 179 frt 60 kr. s jár. erejéig fogantatott kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 357 frtra becsült lovak, szarvasmarhák és szekerkekből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a rimaszombati kir. járásbíróóság 1897. évi 712. sz. végzése folytán 179 frt 60 kr. tökéketelés, ennek 1895. évi június hó 15. napjától járó 8% kamatai és eddig összesen 52 frt 24 krban bíróság már megállapított költségek erejéig Klenócson a város házánál leendő eszközlésére **1897. évi május hó 13-ik** napjának délutáni 1 órája határidőül kinteztik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatalnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is elfognak adatni.

Kelt Rimaszombatban, 1897. évi április 27-én.

Gasko, kir. bírósági végrehajtó.

Eladó ház.

Rimaszombatban a Losonczy-utca 9. szám alatti különálló ház szabadkézből eladó. Venni szándékozók forduljanak a tulajdonos **Nagy Károly** es. és kir. gyógykovácsához a 17. tüzérezrednél **Miskolc**zon.

Özv. KOVÁCS ZSIGMONDNÉ
cipész üzlete
RIMASZOMBAT, Főter, saját ház.

Tisztelettel hozom a nagyérdemű közönség tudomására, hogy a tavaszi időnyre óriási választéka érkezett meg raktárcmra a legkülönfélébb divatos férfi-, női- és gyermeklábbeliknek, — melyek közül különös említést érdemelnek a nagy kedveltség- és elterjedettségnek örvendő sárga-bőr, lack- és evelastingból készütek.

Továbbá nagy raktárt tartok a saját műhelyemben készült, — valamint karlsbadi, bécsi és budapesti mindenféle férfi-, női és gyermeklábbelikből is.

Mérték szerinti rendelések — kívánság szerint — pontosan, a legjobb anyagból, **jutányos áron** műhelyemben — egy kitűnő szabász felügyelete mellett — készíttetnek.

Ezek szerint azon kellemes helyzetben vagyok, hogy igen tisztelt vásárlóimat akár kész áruimmal, akár pedig megrendeléseikkel gyorsan, megelégedésre és jutányosan kielégíthetem.

Magamat és üzletemet a n. é. közönség megtisztelő jóakarataiba ajánlván, maradtam

Rimaszombat, 1897. márczius hó.

Kiváló tisztelettel

Özv. Kovács Zsigmondné.

6-*

HERB ISTVÁN

gépész-lakatos és kovács műhelye
Rimaszombat, Losonczy-utca.

Tisztelettel hozom a nagyközönség tudomására, miszerint **Rimaszombatban, a Losonczy-utcai „Zöldfa“** laktanyával szemben levő **Fudella-féle házban f. év május hó 1-én** a mai kor igényeinek megfelelő

gépész-lakatos

és kovács üzletet

nyitok. — ahol is minden e szakba vágó dolgok készítését, u. m. épületi lakatos munkák, kocsi-vasalások és lópatkólásokat, valamint mindenféle gazdasági gépek javítását elvállalom.

Rimaszombatban, 1897. április 28. án.

Kiváló tisztelettel

2-3

HERB ISTVÁN.

Kitűnő padló-máz!

puha padlóra.

Linoleum padló-zománcz

3 árnyalatban.

Einstädter Testvéreknél
BÉCSBEN.

Teljesen használatra kész, esinos és a célnak megfelelő 1 kilós dobozokban.

Linoleum padló-zománcz egy óra alatt megszárad, pompás fényű sima és repedésektől ment marad.

Linoleum padló-zománcz közvetlenül a dobozból mázolható fel.

Linoleum padló-zománcz használatra sokkal olcsóbb, mint a többi padló-fénymáz.

Kapható minden nagyobb festék- és győgyáru-üzletben.

Főraktár Rimaszombatban: Braun Zsigmondnál.

A „vaslovag“ védjegyre tessék ügyelni!

JOLSVAI MŰ-MALOM RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

ALÁÍRÁSI FELHÍVÁS és TERVEZET!

Haladni a korrall, versenyre kelni a nyugat művelt nemzetével a tudomány, ipar, kereskedelem és mezőgazdaság terén! Ezek a jelszavak hallatszanak mindenfelé. — Ezeket követni parancsolja a magunk egyéni érdeke s a magyar állam iránti kötelességünk!

A haladás, fejlődés létfeltételünk!

Ezen jelszavak s az azokban rejlő igazság indítottak bennünket annak a vállalatnak létesítésére, melyre felhívásunk vonatkozik.

E vállalat: Jolsva rend. tanácsu városában egy **vizi henger-mű-malomnak** felállítása, felszerelve a legújabb rendszerű őrlő-eszközökkel s berendezve **vám-, csere- és kereskedelmi-örlésre.**

Célja kettős: a helyi és vidéki gabonanemű termények feldolgozása s az ugynevezett közép és magasabb őrlésű kereskedelmi lisztnek előállítás, magánosok és a kereskedelem számára, mely vidék magában foglalja az egész Murány-völgyet és Garam vidékét, mely vidékekre mintegy 400 vagon kereskedelmi liszt szállítatik évenként.

Előnyös pedig a rendelkezésre álló vizerő és a malom kedvező fekvésénél fogva, — mely előnyök a gőzerőre berendezett mű-malmok fölött mindenki előtt ismeretesek. Mindezen körülményeket figyelembe véve, e vállalat biztosítottak s fényes eredményre vezetőnek ígérkezik.

Mindezeket szükségesnek tartottuk az érdeklő közönség tájékozása végett előre bocsátani.

A vállalat neve és czíme: „**Jolsvai mű-malom részvénytársaság.**“

Fentiekből kifolyólag 800 drb 100 koronás névértékű részvény bocsátatik ki a 80,000 koronában meghatározott alaptőke fedezésére, mely alaptőke a már megszerzett vízjog, víz-meder, régi malom épület, továbbá a felállítandó új épületek, őrlő-eszközök, turbina stb. árának kifizetésére lesz fordítandó s az üzemhez szükséges forgó-tőkéül felhasználandó.

A kereskedelmi törvény 151. §-a értelmében és a 153. §-ban jelzett joghatályljal eszközlendő jegyzések alkalmával minden jegyzett részvény után 10%, vagyis a 100 koronás részvények után darabonként 10 korona lefizetendő, elismervény adása mellett. — A többi részletek összegét és határidejét az alakuló közgyűlés napján a közgyűlés fogja megállapítani.

Egyetemleges kötelezettség terheli az alapítókat, a befizetett pénzüsszegek erejéig a részvényesekkel szemben mindaddig, míg e kötelezettség alóli fölmentvényt a közgyűlés meg nem adja.

A részvénytőkére az aláírás a mai napon veszi kezdetét s **jegyzési határidőül 1897. év június hó 1-ső napja** tűzetik ki. — **Az alakuló közgyűlés határidejéül pedig 1897. év június hó 8-ik napjának délelőtti 9 órája** s helyéül a jolsvai furdó állapotatik meg.

A részvények tulajgyzése esetén, aránylagos reduktiónak lesz helye; alulírott alapítók részvényjegyzése azonban reduktió alá nem esik.

Három-három tagból álló igazgatóság és felügyelő-bizottságra lesz bízva a vállalat létesítése és az üzem vezetése. — Ezen tagokból kettőt-kettőt az első három üzleti évre az alapítók neveznek ki, egyet-egyét pedig a közgyűlés választ a részvényesek sorából.

Részvényjegyzések eszközölhetők: az alulírott alapító tagok bármelyikénél, a Gőmörmegeyi Nép- és iparbanknál Rimaszombatban, a Tornallyai, Rozsnyói, Nagy-Rőcei és Jolsvai takarékpénztárak irodájában, továbbá Ambrózy József ügyvéd urnál Tiszolcson, Nagy József ügyvéd urnál Rimaszécsen, Blum Sámuel urnál Pelsőczön és Dr. Basilidesz Károly körorvos urnál Ratkón.

Vállalatunkat, mely e vidék és annak környékére ugy köz-, mint nemzet- és mezőgazdasági szempontokból üdvös — ajánljuk a nagy közönség figyelmébe.

Kelt Jolsván, 1897. ápril hó 25-én.

Bazilidesz Gusztáv,
polgármester: Jolsván.

Érsek Árpád,
erdész: Jolsván.

Hoffmann Miksa,

kereskedő és takarékpénztári igazgató: Jolsván.

Csernok Lajos,

kereskedő: Jolsván.

Lovcsányi Soma,

ügyvéd: Felső-Balog.

Dr. Tóthy János,

körorvos: Jolsván.